

צִיד טַנְקִים*

בעוד שבמלחמה הקודמת מקובל היה לחשוב כי יחידה צבאית בפעולתה אין מצב מסוכן בשבילה יותר מאשר בהיותה מוקפת ומנותקת, הרי כיום מאומנות היחידות לפעולה בבדידות, כשהן מוקפות לגמרי על ידי האויב, כאילו היה זה ארחן הנורמלי בקרב. הגרמנים הקימו ואימנו יחידות ממוכנות מיוחדות, אשר תפקידן הוא לחדור עמוק-עמוק מאחורי אזור הקרב העיקרי, ולהוגיע ולפרוע את העורף של מתנגדיהם. כרגיל מורכבות יחידות כאלה משלושה טנקים בינונים, ועוד רביעי עמם, שבחיצוניותו הוא דומה בדיוק לשאר שלושת הטנקים, ולאמתו של דבר הרי הוא מיכל-נפט. על אלה נוספים כארבעים חיילים רגלים, הנוסעים במכוניות משורינות, מסוג המרכבים הבריטיים נושאי-מקלעי-ברן. היחידה פועלת בכוחותיה בלבד, ובמובן ידוע היא עצמאית. יש לה רופא משלה, שירות של עזרה ראשונה, מטבח וכו'. נוסף לכך מצורף אליה מטוס-מפציץ קל, הנתון לפקודתה באופן מתמיד והוא משמש את היחידה לכל התפקידים הכלליים – להפצצת-צלילה, לתצפית, לסיוור ולזריעת-אש במכוניות-יריה. בשעת הצורך יכול מפקד היחידה הזאת לתת את פקודותיו באלחוט מתוך המטוס. תפקידן של יחידות כאלה הוא להציק לשונא מבלי לבוא לידי התנגשות-מישרין עם שום גוף שוה להן בכוחו. שאיפתן היא להשתמט מכל התקפה חזקה. הן רודפות אחרי האויב בנסיגתו ופוגעות בעמדות סטטיות. בלילה יתכנסו הטנקים ומכוניות החיילים הרגלים, על הרוב, לתוך יער או לאיזה מחסה מתאים אחר, מה שהגרמנים קוראים בשם „לָגֶר” (חניה), כדרך שהמתישבים האמריקנים היו מסדרים את קרונותיהם המכוסים, בשביל לעמוד בפני ההתקפות של האינדיאנים האדומים. משום כך יש לאמן את יחידות משמר-הארץ לפעולות-לילה, שתהיינה מסוגלות יפה להשמיד את ה„לגרים” הגרמנים האלה אם ימצאו בסביבתן. הנשק האנטי-טנקי הפעיל ביותר, שיש סיכויים לצייד בו את משמר הארץ הם שני סוגים של פצצות אנטי-טנקיות כבדות: האחת היא בצורת כדור שידית שחורה לה, משקלה כשלוש ליטרות**, ופעולתה משתהית כדי שבע שניות; השניה היא בצורת גליל גדול בן 4½ ליטרות, הבא לידי התפוצצות בשעת הפגיעה. כל אחת משתי הפצצות האלה מספיקות בשביל להוציא טנק גרמני בינוני מפעולה. כזו כן זו ניתנת להורק בידי איש רגיל ממרחק של חמשה-עשר ועד עשרים מטר. כמעט תמיד ישליכנה האיש מאחרי איזה מחסה – תעלה, קיר, או גזע של עץ. בכל אופן יקפיד ביותר לנפול אפים ארצה בו ברגע שהפצצה תעזוב את ידו. אסור לו בשום פנים לשאת עינים ולראות אם הצליח לפגוע פגיעה ישירה, או החטיא את המטרה. כי אם יעשה כך הרי הוא נתון בסכנה גדולה ליהרג ברסיסי הפצצה שלו גופא.

כדי להצליח בהריסת טנקים המתקדמים להתקפה, – לא בשעת חנייתם בלילה – יש לזכור, ראשית כל, שהטנק איננו מכונה אוטומטית. כוחו ככוח האנשים אשר בתוכו, ולא יותר מזה. מפקד פלוגה בפלנדריה קיבל פקודה לסגת

* סרך מחוך הספר: "Home Guard For Victory". רשימה אחרת של נושא זה הובאה במערכות-1.

עמוד 56. – המערכת.

** 1 ליטרה = 453,5 גרם.

עם יחידתו מתוך כפר. היתה שם כמות הגונה של חמרים מועילים, וכדי להוציאם מן המקום נחוצה היתה שהות של חמשה־עשר עד עשרים רגע. אבל לקראתם התקדמו טנקים של האויב, שנמצאו רק במרחק של כמה מאות מטרים מן המקום והם נישאו במהירות של ששים קילומטר לשעה. המפקד חש למטבח ולקח מן המדף חמש צלחות לבנות של מרק. את הצלחות האלה הניח בצורה סימטרית לרחבה של הדרך. משראה הטנק הראשון את חמשת הכלים הלבנים האלה נעצר ברעם של מעצורים וזחלים, והחליק חציו מן הכביש.

הנהג של הטנק נאלץ היה לשקול בדעתו, אם אין הצלחות האלה מוקשים, שהוטלו במהירות יתרה עד כי לא היתה שהות להסוותם. אפשר שאחרי כן הבין כי לא יתכן שמוקש יהיה צבוע לבן; אולם מכיון שהכלים האלה בולטים כל כך, הרי ודאי יש איזו כוונה בדבר. אל נכון נצנצה בו פתאום מחשבה, שהכלים הללו מוטלים פה כדי לשמש סימן לארטילריה – מי יודע, אפשר שבה בשעה שיגיע לנקודה זו עתיד הוא להתכבד בריכוז ארטילרי איום ביותר, המכוון כנגד שורת הטנקים שלו. על כל פנים בדבר אחד בטוח היה, שאין זה כדאי לו להסתכן ולהוסיף להתקדם. והוא זו לאחור. הטנקים הבאים בעקבותיו קיבלו פקודה לעשות כמוהו. הם פנו בתנועת־עקיפין רחבה מסביב לצלחות המרק שבדרך, ולבסוף עברו את העמדה בפיגור של מחצית השעה. בינתיים הוצאנו את כל החמרים שאמרנו להציל והזמן היה מספיק לכך למדי.

מעין המקרה הזה קרה כמה פעמים בספרד. כך, למשל, בכפר אחד נתלו שלוש שמיכות, בהדקים של כביסה, על גבי חבל מתוח לרחבה של הדרך. במקרה זה היו האיטלקים המתקיפים. הם לא יכלו לראות את אשר לפניהם, ושלושה טנקים קלים פתחו באש ממכונות־היריה שלהם לעומת השמיכות, משך חמש דקות. ואולם שמיכה שיש בה חורים רבים עדיין שמיכה היא. אחרי זמן־מה נסוגו הטנקים כדי מחצית המיל. אך אין זאת כי פגשו קצין שציוה עליהם להתקדם. הוא פקד עליהם לפתוח באש התותחים שלהם. נוספה תגבורת לקבוצת הטנקים, בכמות של עוד שלושה טנקים בינוניים. היחידה כולה בת ששת הטנקים התקדמה לקראת השמיכות הפרומות ובמשך עשר דקות שילחה בהן אש מתוך כל כלי־תותחיהן. עד הרגע שהחבל ניתק היתה, כמובן, שהות למגינים לסדר את כוחותיהם מחדש ולאחוז בצעדים הדרושים כדי לבלום את ההתקדמות.

יש עוד דרך אחרת לציד טנקים, והיא צירוף של התקפה על הפסיכולוגיה של נהג הטנק עם התקפה על צפוי־השריון שלו. תוקעים פסי־ברזל המזדקרים מתוך האדמה, מה שקורין „ערוגה של אספרגוס“, בצורה שמראה מסוכן לה. את ה„ערוגה“ קובעים לרוחב הדרך ומושכים אותה במדה הגונה אל מחוץ לכביש משני עבריו. יש שבצד הדרך נמצאת קבוצה של עצים נמוכים, ואין שמים ביניהם את מוטי־הברזל. נהג הטנק של האויב רואה את המוטות ומחייך „לבטלנותם“ של המתגוננים, שלא היה להם שכל להסוותם. הוא נוטה מן הדרך הראשית ושם לב שבין העצים הקטנים לא נקבעו מוטות. אולם הבזז שלו לחוסר־דעתו של האויב שלא תפס כי טנק בינוני רגיל יוכל על נקלה להפיל לארץ את העצים האלה, מתנפץ עד מהרה מחמת המוקשים המונחים בין העצים.

דרך טובה לעצור טנק, כדי שיהיה נתון על נקלה לפגיעת האיש המטיל בו את הרימון מתוך בור מוסתר וסמוך, הנה – למתוח כבל־פלדה בן 6 ס"מ בזווית לרחבה של הדרך אשר בה עלול הטנק לבוא. מרתקים את הכבל אל

שני עצים בגובה 1½ מטר בערך מן הקרקע ונותנים לו לצנוח כדי 1¼ מטר מן הקרקע באמצע הדרך. מעצור זה מהווה צירוף מוצלח כל כך של חוזק וגמישות, שדי בכך בשביל לעכב טנק הבא לקראתו.

אם כי יש אשר תחבולות פסיכולוגיות כוחן יפה מאוד, יהא זה משגה לסמוך על כל שיטה פסיבית בהתנגדות לטנקים. כלי הנשק האפקטיביים ביותר הם התותחים האנטי-טנקיים הכבדים והבינוניים, ואולם הדבר המעשי ביותר בשביל שמר הארץ הוא ללמוד בעיקר להשתמש בפצצות אנטי-טנקיות של-יד, שאפשר להשליכן אל הטנק מתוך חפירה צרה של איש אחד, בשעה שהטנק עובר על פניה וממנה והלאה. אף רוב הטנקים הגרמניים החדשים ביותר הם עורים מאחוריהם כדי 75 אחוז. על כן כדאי להשתדל תמיד „לכבדם” מאחור. יש להניח כי הטנק המודרני משקיף החוצה בעד שני פריסקופים הצופים רוב הזמן לפנים. אמנם אפשר להטות את הפריסקופים לאחור, אולם גם אז יהא שדה ראיתו לאחור מוגבל מאוד. כן אין להניח שהטנק יתקדם לפנים בו בזמן שהוא צופה לאחור.

אם שני הפריסקופים יהרסו, למשל, באש מכונת-יריה, יכניס נהג הטנק מול עיניו שמש-זכוכית עבה מאוד העומדת בפני כדורי 303*. אם זו נחבלת הרי היא פוקעת ונשרטת ונעשית אטומה. במקומה אפשר להכניס אז שמש-מלאי. אם גם זו נחבלת אפשר לתלות לוח של פלדה ובו ששה צהרים קטנים מאוד. כל האפשרויות השונות הללו גורמות, שקשה ומסוכן ביותר להתקיף טנק מפנים בטוח הקצר הדרוש כדי להטיל פצצה.

הקוקטיל-של-מולוטוב המפורסם** מתאים ביותר לפעולה נגד טנקים בני תשעה טונים וקלים מהם, שיש לשער כי האויב יהיה מסוגל להורידם במטוסים. אם כי הטנק המודרני מוגן יפה מפני כלי-נשק אנטי-טנקיים אחרונים שבאחרונים, יש לזכור היטב את האנשים אשר בפנים הטנק, שהם עלולים להטרד מאוד-מאוד אף על ידי כדורים המתחבטים בשריונם ומכריחים אותם לנסוע באשנבים ותריסים מוגפים. אף אם צורת ההתנגדות לטנק היא פשוטה ביותר ונראית כחסרת-ממש, עלולה היא להיות מסוכנת לאנשים אשר מבפנים. כך, למשל, כדור של רובה-ציד רגיל, שנקלע לשמשה המחוסנת מפני כדורים, עלול לטשטש את הזכוכית ולאלץ את נהג הטנק להשתמש בשמש-המלאי. אם גם זו טושטשה והפריסקופים נהרסו, יהיה אנוס להשקיף בעד הנקבים הקטנים בלוח-הפלדה, והרי זה מצמצם את שדה ראיתו בצורה מיגעת ומגדיל את אפשרות-הפגיעה בטנק. על כן, זה הכלל: מוטב להשתמש באיזו צורת התקפה שהיא מאשר לא לעשות מאומה.

* 0,803 אינטש הוא הקליבר של רובה השרות הבריטי, המקלע ומכונות-יריה של חיל-הרגלים. — המערכת.

** ראה מערכות-ז', עמוד 58. — המערכת.

איש חיל הרגלים צריך להפיק תועלת מלקחי המלחמה הפרטיזנית, למען ידע לפתח בקרב את חוש-התחבולה ואת הפשרון לנצל את פגי הקרקע — סגולתיו של לוחם הגרילה.

קפטן לידל הרט